

REFERAT Udsatterådet d. 25-02-2021

Mødedato Torsdag d. 25. februar 2021 kl. 13:00

Mødested Video / Regionshuset

Mødedeltagere Bente Gertz, Thies Mathiesen, Kristian Nørgaard, Annette Blynel, Ulrik Sand Larsen, Henrik Mas Nørgaard Christensen (SAND - De hjemløses landsorganisation, Carsten Refshauge (KFUM's Sociale arbejde), Mette Guul (KFUK's Sociale arbejde), Niels Baarvig (Røde Kors), Britt Gaarn-Larsen (Kirkens Korshær), Pernille Kristoffersen (Mødrehjælpen) (Fravær), Kim Callesen (Headspace), Karenmarie P. Johansen (Kommunernes gadesygeplejersker), Conny Stolberg-Rohr (Center for Seksuelt Misbrugte)

Indholdsfortegnelse

Valg af formand.....	3
Om arbejdet i Region Hovedstadens udsatteråd.....	4
Om socialt udsattes sundhed og sygdom.....	5
Frivillighed og socialt udsatte.....	6
Corona og udsattes møde med sundhedsvæsenet.....	8
Orientering om status på indsatsen mod Hepatitis C.....	9
Gensidig orientering.....	12
Mødeplan.....	13
Eventuelt.....	14

Punkt 1: Valg af formand

20/27086

Resumé

Udsatterådet skal vælge formand.

Sagsfremstilling

Jf. udsatterådets kommissorium udpeges formand og næstformand således, at den ene er organisationsrepræsentant og den anden regionsrådsmedlem. På mødet den 7. december 2020 valgte udsatterådet regionsrådsmedlem Kristian Nørgaard som næstformand. Udsatterådet vælger på dagens møde en organisationsrepræsentant som formand.

Indstilling

Det indstilles, at udsatterådet vælger en formand.

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Britt Gaarn-Larsen, Kirkens Korshær, blev valgt til formand.

Pernille Kristoffersen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 2: Om arbejdet i Region Hovedstadens udsatteråd

21/12

Resumé

Erfaringsudveksling med Udsatterådet i Region Hovedstaden.

Sagsfremstilling

Udsatterådet i Region Hovedstaden har eksisteret siden foråret 2019. Formand for Udsatterådet, forstander for Reden København, Kira West, vil via eksempler på de sager, der behandles i udsatterådet, give et indblik i rådets arbejde, herunder hvordan de sikrer sammenhæng med og indflydelse på de øvrige sager i Region Hovedstaden.

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Drøftet. Formand for Region Hovedstadens Udsatteråd, Kira West, holdt oplæg om arbejdet i Region Hovedstadens Udsatteråd. Oplægget er vedlagt.

Pernille Kristoffersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

210225 punkt 2 - Om arbejdet i Region Hovedstadens Udsatteråd v Kira West

Punkt 3: Om socialt udsattes sundhed og sygdom

21/12

Resumé

Rådet for Socialt Udsatte introducerer Rådets arbejde, undersøgelser og deres sundhedspolitiske arbejde.

Sagsfremstilling

Rådet for Socialt Udsatte er et uafhængigt råd under Social- og Indenrigsministeriet og bistås af et sekretariat i samme ministeriums regi. Rådet fungerer som talerør for socialt udsatte og skal sikre, at socialt udsattes synspunkter bliver hørt i den almindelige samfundsdebat.

Siden 2007 har Rådet for Socialt Udsatte systematisk dokumenteret socialt udsattes sundhedstilstand mv. i undersøgelserne kaldet SUSY Udsat (vedlagt som bilag er en pixi-udgave). I forlængelse af SUSY-undersøgelserne og Rådets øvrige engagement i sundhedsområdet har Rådet stillet ti forslag, der kan forbedre socialt udsattes sundhed og mindske uligheden i sundhed (vedlagt som bilag).

Rådet for Socialt Udsatte ved Kira West vil introducere rådets arbejde, deres undersøgelser samt de sundhedspolitiske forslag.

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Orientereret og drøftet. Rådet for Socialt Udsatte v. Laura Kofod og Kira West holdt oplæg. Oplæg vedhæftet.

Pernille Kristoffersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

SUSY pixi 2020

Lighed i sundhed - Rådet for Socialt Udsattes forslag

210225 punkt 3 - Om socialt udsattes sundhed og sygdom v Kira West og Laura Kofod Rådet for Socialt Udsatte

Punkt 4: Frivillighed og socialt udsatte

21/12

Resumé

Drøftelse af hvordan frivillighed kan bidrage til mere lighed i sundhed med udgangspunkt i arbejdet med regionens politik for frivillighed og medborgerskab. Drøftelsen indledes med et oplæg fra frivilligkoordinator i Psykiatrien, Lotte Slot Jensen.

Sagsfremstilling

Regionsrådet vedtog den 28.oktober 2019 Region Syddanmarks politik for frivillighed og medborgerskab. Som del af implementeringen af frivillighedspolitikken har der i 2020 været fokus på internt formidling til ledere og medarbejdere, samt etablering af en understøttende organisering for frivillighedsområdet.

Konkret er der bl.a.:

- Ansat seks frivillighedskoordinatorer; én for hver sygehusenhed samt hos socialområdet.
- Etableret et netværk for de regionale frivillighedskoordinatorer.
- Udformet fælles regionale og lokale hjemmesider samt intranetsider (www.regionsyddanmark.dk/frivillighed).
- Følgegruppen for Frivillighed understøtter implementeringen af politikken.

Frivillighedskoordinatorerne vil have til opgave at understøtte og udvikle regionens ønske om at styrke samarbejdet med frivillige, dette med udgangspunkt i politikken fem hovedprincipper;

- Det er attraktivt at være frivillig i Region Syddanmark
- Frivillige indgår som en naturlig del af hverdagen
- Frivillighed har mange former
- Frivillige bevæger sig frit på tværs af region og kommune
- Frivillighed bidrager til lighed i sundhed

Frivillighedspolitikken 5. hovedprincip er Frivillighed bidrager til lighed i sundhed. Dette princip er videre udfoldet her:

Der er ulighed i sundhed, fordi mennesker har forskellige livsvilkår og forudsætninger for at tage imod behandling og få gavn af den.

I Region Syddanmark mener vi, at frivillige bidrager til større lighed i sundhed ved at være en støtte og skabe tryghed for de borgere, der er i en sårbar situation.

Vi sørger derfor så vidt muligt for, at borgere i en sårbar situation bliver mødt af en frivillig indsats, som ikke blot tager udgangspunkt i deres diagnose, men som også matcher deres livssituation.

Samtidig er vi opmærksomme på og respekterer, at ikke alle ønsker at få en håndsrækning af en frivillig.

På mødet vil faglig repræsentant i udsatterådet og frivillighedskoordinator fra Psykiatrisygehuset, Lotte Slot Jensen, præsentere hvordan der arbejdes med at udfolde princippet om at frivillighed bidrager til lighed i sundhed, herunder komme med perspektiver og eksempler på hvordan frivillige kan bidrage til mere lighed i sundhed.

Udsatterådets input vil bringes videre til Følgegruppen for Frivillighed, som skal operationalisere hovedprincipperne.

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Orienteret og drøftet. Frivillighedskoordinator i psykiatrien, Lotte Slot Jensen, holdt oplæg om frivillighed og socialt udsatte. Oplæg vedhæftet.

Organisationsrepræsentanterne udtrykte ønske om en temadrøftelse på 3-4 timer om frivillighed på et kommende møde.

Pernille Kristoffersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

210225 punkt 4 - Frivillighedskoordinator Lotte Slot om Lighed i sundhed 2021

Punkt 5: Corona og udsattes møde med sundhedsvæsenet

21/12

Resumé

Drøftelse af de særlige udfordringer for udsatte borgere under og efter corona.

Sagsfremstilling

Nedlukningen og restriktioner i forbindelse med pandemien har haft en lang række konsekvenser for socialt udsatte. Det har været både i dagligdagen og i mødet med sundhedsvæsenet. Sociale organisationer, brugerforeninger og lokale udsatteråd har mange steder i landet ydet en ekstra indsats for, at udsatte ikke skulle blive yderligere udsat under pandemien.

Regionen redegør for planer om vaccination af udsatte målgrupper.

Organisationerne bedes fortælle om erfaringer under pandemien samt de særlige udfordringer under og efter pandemien, eksempelvis forøget ensomhed og isolation mv.

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Orienteret og drøftet. Afdelingschef Kurt Æbelø holdt oplæg om vaccination af udsatte grupper. Oplæg vedhæftet.

Udsatterådets input til vaccinationsindsatsen indgår i det videre arbejde.

Britt Gaarn-Larsen og Mette Guul inviteres til et møde angående vaccinationsindsatsen.

Vaccination af udsatte sættes på et kommende møde.

Pernille Kristoffersen deltog ikke i sagens behandling.

Bilag

210225 punkt 5 - Om vaccination af socialt udsatte v Kurt Æbelø

Punkt 6: Orientering om status på indsatsen mod Hepatitis C

19/11590

Resumé

Region Syddanmark har besluttet, at regionen skal arbejde henimod WHO's målsætning om, at 90 % af alle med Hepatitis C skal diagnosticeres, og at 80 % skal være i behandling inden 2030.

Som led i budget 2020 blev der bevilget midler til udkørende diagnosticerings- og behandlingstilbud for regionen ("Linje C") og til etablering af en national hepatitis C-database.

Udsatterådet orienteres hermed om status på indsatsen mod Hepatitis C (HCV) i Region Syddanmark.

Sagsfremstilling

Hepatitis C er en smitsom leversygdom, som overføres primært via blod. Sygdommen er især spredt blandt aktive og tidligere stofmisbrugere, som ikke har haft tilstrækkelig nålehygiejne.

Behandlingsmulighederne har været begrænsede, men der er nu kommet nye og bedre midler på markedet, der kan kurere patienterne fuldstændig.

Det estimeres, at der i Region Syddanmark var 4.223 patienter i 2007, der levede med Hepatitis C. I 2016 var dette estimat faldet til 3.028.

Behandling

Siden frigivelsen af hepatitisbehandlingen i november 2018 er alle patienter tilknyttet regionens to hepatitis-ambulatorier i henholdsvis Kolding og Odense tilbudt behandling. Der er i alt behandlet 694 patienter (pr. 1. september 2020), heraf er 188 behandlet i udeambulatorier på rusmiddelcentre og i fængsler.

Indsatsen mod Hepatitis C i Region Syddanmark

Den syddanske indsats mod HCV bygger på et samarbejde mellem sygehuse, kommunale rusmiddelcentre og fængselsvæsenet, kaldet CfritSYD.

Indsatsen består af fire moduler:

1. Test og behandling i rusmiddelcentre

Test og behandling i rusmiddelcentre har førsteprioritet, da stofmisbrugere er dem, der primært spreder smitten. Tilgangen består af en screening med en fingerpriktest og efterfølgende behandling på centrene. Fingerpriktesten, der tester for HIV og Hepatitis B og C, er nemmere at udføre end en blodprøve, hvilket betyder, at testen er lettere tilgængelig og dermed, at flere bliver testet for mulig infektion.

Der er etableret udgående/fremskudte ambulatorier på alle 15 rusmiddelcentre i Region Syddanmark. I alt 2.798 brugere er tilknyttet behandlingscentre i regionen. 301 personer er testet positive, og 218 (72 %) er startet behandling. På Fyn,

hvor projektet har været i gang længst, er 76 % behandlet, mens 57 % er behandlet i den jyske del af regionen. Man nærmer sig dermed målet om, at 80 % er i behandling.

Det skal samtidig sikres, at alle stofbrugere har adgang til hyppig og gentagen testning, rent udstyr og stof- eller substitutionsbehandling.

”Linje C”

I budget 2020 blev der afsat midler til Linje C – et toårigt projekt med test og behandling på gadeplan via et mobilt team. Bilen er indkøbt og indrettet i foråret 2020 med mobil fibroskanner og fingerpriktest for HCV-antistof og HCV-RNA med mulighed for svar efter 60 minutter. Efter accept fra Medicinrådet kan der iværksættes behandling i bussen, hvorfor patienter, der screenes positive, kan sættes i behandling umiddelbart. Der er ansat personale (fast sygeplejerske suppleret med læger og frivillige). På grund af COVID-19 har det dog ikke været muligt at opsøge festivaller og markeder som planlagt i sommerperioden.

Linje C har foretaget 21 besøg siden september på varmestuer, forsorgshjem/bosteder og på gadeplan. 182 borgere er testet. 13 % af de testede var positive for HCV. Der var flest positive på varmestuerne, hvoraf en del var tidligere diagnosticerede. Opgørelserne bekræfter, at de fleste af de HCV-positive allerede er diagnosticeret og behandlet for deres infektion.

2. Patienter, der er diagnosticerede, men ikke går til kontrol, skal indkaldes

Der skelnes mellem patienter, der tidligere har været i behandling, men som er blevet afsluttet af forskellige årsager, og patienter, der er registreret med hepatitis i forskellige registre, men som aldrig har været i et ambulans forløb. En meget stor del af den sidste gruppe kan sorteres fra ved journalgennemgang. De øvrige indkaldes og tilbydes test og evt. behandling.

Foreløbigt er 43 patienter sat i behandling fra de to grupper.

3. Finde de ikke-diagnosticerede

Dette er den vanskeligste opgave. Den største ukendte gruppe er patienter, der er smittet ved sporadisk stofbrug i ungdommen, men som nu er uden kontakt til stofmiljøet, og som ikke opfatter sig selv som i risiko for smitte. Det er primært mænd født 1950-1980 med bopæl i større byer. Der er overhyppighed blandt alkoholikere, patienter med psykisk sygdom og i socialklasse V.

Man kan næppe nå denne gruppe med folkeoplysning, da de ikke betragter sig selv som i risiko. Systematisk screening og smitteopsporing ud fra dem, der diagnosticeres, er formentlig det mest effektive evt. suppleret med screening af udvalgte befolkningsgrupper.

Odense Universitetshospital gennemførte juni-august 2020 et pilotprojekt med systematisk test i Akutmodtagelsen. Resultatet var: Af næsten 500 testede var <1 % smittede, og de var alle kendt med diagnosen i forvejen. Systematisk screening i en akutmodtagelse synes således ikke at kunne bruges til at identificere de udiagnosticerede HCV-patienter.

4. Overvågning af effekten

I Budget 2020 bevilgede Region Syddanmark midler til at etablere en national database for laboratorietest. Databasen er beliggende i Odense under OPEN (Open Patient data Explorative Network). Det var forventningen, at databasen ville være opdateret og i drift i sommeren 2020, men grundet COVID-19 har oprensningen af rådata taget længere tid. Databasen forventes i drift i 2020.

Generelt har indsatsen i 2020 været begrænset af COVID-19 epidemien, der har bremset aktiviteter i betydelig grad. Personalet fra de infektionsmedicinske afdelinger har måttet indgå i COVID-19 beredskabet. Desuden har ambulatorievirksomhed været lukket ned i foråret, og opsøgende arbejde i udgående teams har været stoppet frem til sommerferien, hvilket har betydet forsinkelser i indsatsen. På trods heraf er en stor andel af HCV-patienter kommet i behandling i 2019 og 2020.

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Til orientering.

Pernille Kristoffersen og Carsten Refshauge deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 7: Gensidig orientering

21/12

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Intet til punktet.

Pernille Kristoffersen og Carsten Refshauge deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 8: Mødeplan

21/12

Sagsfremstilling

Udsatterådet foreslog på mødet 7. december 2020 at beskæftige sig med følgende temaer i 2021:

- Hvordan møder sundhedsvæsnet udsatte brugere?
- Samarbejdet om udsatte borgere på tværs af sektorer, herunder best practice
- Sundhedssystemets håndtering af dobbeltdiagnoser, eksempelvis psykiatriske diagnoser og misbrugsbehandling
- Samarbejdet mellem frivillige sociale organisationer og det offentlige sundhedssystem
- Erfaringsudveksling med andre udsatteråd i kommuner og regioner

Organisationsrepræsentanterne har ved henvendelse til administrationen desuden foreslået følgende supplerende emner:

- Vaccinationen af de udsatte målgrupper, hvordan sikres en god proces, evt. behov for inddragelse af frivillige etc.
- Særlige udfordringer under og efter Covid-19 i form af f.eks. forøget ensomhed og isolation, praktiske eftervirkninger m.v.
- Civilsamfundsstrategien i tilknytning til ovenstående – en god anledning til at få bragt potentialet i spil; hvordan ser organisationerne sig selv i samarbejdet, og hvilke forventninger har Regionen til organisationerne, økonomi og konkrete handlingsplaner

Indstilling

Til orientering.

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Godkendt.

Pernille Kristoffersen og Carsten Refshauge deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 9: Eventuelt

21/12

Beslutning i Udsatterådet den 25-02-2021

Afdelingschef Kurt Æbelø orienterede om praksis ift. bestilling af materiale mellem møderne og indmeldelse af dagsordenspunkter.

Pernille Kristoffersen og Carsten Refshauge deltog ikke i sagens behandling.